

JÁI Bozóky János Általános Iskolai Tagintézménye

TÖRTÉNELEM

helyi tanterv

7 - 8. évfolyam

Készítette: Kissné Guba Zsuzsanna

7. évfolyam**A témakörök áttekintő táblázata:**

Témakör	Óraszám
Tanév eleji ismétlés	2
A modern kor születése	5
A dualizmus kora: felzárkózás Európához	7+4
Az első világháború és következményei	11+2
Totális diktatúrák	5
A Horthy-korszak	9
A második világháború	10
A megosztott világ	5
Magyarország szovjetizálása	10
Tanév végi rendszerező ismétlés	2
ÖSSZESEN	72

Célok:

- az események és a folyamatok összetettebb bemutatása,
- elemző jellegű feldolgozás,
- az okok és következmények feltárása,
- történelmi jelenségek és folyamatok több szempontú értelmezése.

Feladatok:

- a 19-20. századi folyamatok értelmezése,
- kooperatív technikák előtérbe helyezése,
- sokoldalú kompetenciafejlesztés,
- a középiskolai történelem tanulmányokra, követelményekre való felkészítés.
- kulcsfogalmak elsajátítása, alkalmazása
- tájékozódás időben és térben,
- a szemléletesség és tevékenységközpontú megközelítés.

Témakörök, óraszámok, ismeretek és fejlesztési feladatok**Témakör: A modern kor születése****Óraszám: 5 óra****Ismeretek és fejlesztési feladatok:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A nemzeti eszme és a birodalmak kora</i>	A nemzeti eszme és a nemzetállamok Európája. A világ nagyhatalmai és ellentétei a 20. század kezdetén. Gyarmatbirodalmak a világ térképén.	<i>Fogalmak:</i> nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus.	A 20. század eleji nagyhatalmak azonosítása, és a korabeli világra gyakorolt hatásuk feltárása térképek és egyszerű ábrák segítségével.
<i>Politikai eszmék: liberalizmus, konzervativizmus, szocializmus</i>	A liberalizmus. A konzervativizmus. A szocializmus és kommunizmus eszméje. A keresztényszocializmus.	<i>Személyek:</i> Bismarck, Marx. <i>Kronológia:</i> 1871 Németország egyesítése. <i>Topográfia:</i> Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán.	A politikai eszmék legjellemzőbb gondolatait megjelenítő néhány egyszerű és rövid forrás értelmezése és azonosítása. A 19. századi politikai eszmék céljainak és

			jellemzőinek rendszerezése.
--	--	--	-----------------------------

Témakör: A dualizmus kora: felzárkózás Európához

Óraszám: 7 óra (+ 4 óra a téma mélységelvű feldolgozására)

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A modernizálódó Magyarország</i>	Magyar feltalálók és találmányok, az ipar fejlődése. Vasútépítés, folyószabályozás. Egy világváros kiépülése – az urbanizáció Budapest példáján.	<i>Fogalmak:</i> közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció.	A millenniumi Budapest bemutatása. A dualizmus kori vidék és város lakóinak és életmódjának bemutatása. A 20. század eleji és korunk életmódja közötti különbségek azonosítása.
<i>A millenniumi Magyarország</i>	A soknemzetiségű ország. A zsidó emancipáció, a hazai zsidóság szerepe a magyarországi modernizációban. A cigányság helyzete, hagyományos mesterségek. A millenniumi ünnepek. A legjelentősebb kulturális alkotások.	<i>Személyek:</i> Andrássy Gyula. <i>Kronológia:</i> 1896 a Millennium. <i>Topográfia:</i> Budapest.	A korszak gazdasági és technikai fejlődésének bemutatása. A korszak ipari fejlődésének nyomon követése diagramok, táblázatok segítségével.

Témakör: Az első világháború és következményei

Óraszám: 11 óra (+ 2 óra a téma mélységelvű feldolgozására)**Ismeretek és fejlesztési feladatok:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztő feladatok
<i>Az első világháború, Magyarország a háborúban</i>	<p>A halálos lövés: a világháború kirobbanása.</p> <p>A hadviselő felek: az antant és a központi hatalmak.</p> <p>Az állóháború.</p> <p>Magyarok a világháborúban.</p> <p>A hátország megpróbáltatásai.</p> <p>Lenin és a bolsevik hatalomátvétel.</p>	<p><i>Fogalmak:</i> antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátország, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant.</p> <p><i>Személyek:</i> Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós.</p> <p><i>Kronológia:</i> 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.</p>	<p>A fontosabb hadviselő országok csoportosítása a szövetségi rendszerek szerint.</p> <p>Az első világháborús hadviselés összehasonlítása a korábbi háborúkéval.</p> <p>A háborús körülményeket bemutató különböző típusú források gyűjtése, feldolgozása.</p> <p>Európa háború előtti és utáni térképének összehasonlítása, a változások értelmezése.</p> <p>A történelmi Magyarország szétesésének bemutatása térképen az elcsatolt területek történelmi megnevezésével.</p> <p>Vélemény megfogalmazása a történelmi Magyarország felbomlásának okairól.</p>
<i>Magyarország 1918–1919-ben</i>	<p>A forradalmi kísérlet – elhibázott kül- és katonapolitika.</p> <p>Magyarország megszállásának folyamata.</p> <p>A tanácsköztársaság hatalomra kerülése és bukása.</p> <p>Az ellenforradalom.</p>		
<i>A trianoni békediktátum</i>	<p>A Párizs környéki békék alapelvei, a vesztesek büntetése.</p>		

	A trianoni békediktátum – a megcsonkított Magyarország. Magyarország területi, népességi és gazdasági veszteségei. A kisantant.	<i>Topográfia:</i> Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria.	A trianoni békediktátum területi és demográfiai következményeinek értékelése.
--	---	---	---

Témakör: Totális diktatúrák**Óraszám: 5 óra****Ismeretek és fejlesztési feladatok:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kommunista Szovjetunió</i>	Lenin és Sztálin diktatúrája. Az államosítás. A terror és a munkatáborok.	<i>Fogalmak:</i> személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus.	A kommunista Szovjetunió és a nemzetiszocialista Németország jellemzőinek azonosítása képi és szöveges forrásokban.
<i>A nemzetiszocialista Németország</i>	A nemzetiszocializmus: fajelmélet és antiszemitizmus. A náci hatalomátvétel, a hitleri diktatúraés terror.	<i>Személyek:</i> Sztálin, Hitler. <i>Kronológia:</i> 1933 a náci hatalomátvétel.	A totális diktatúrák összehasonlítása (pl. jelképek, ideológiák, hatalmi eszközök).

	A hitleri Németország terjeszkedése: Ausztria és Csehszlovákia.	<i>Topográfia:</i> Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).	Érvelés a 20. század kirekesztő ideológiáival szemben.
--	---	---	--

Témakör: A Horthy-korszak

Óraszám: 9 óra

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A politika irányai</i>	Horthy, a kormányzó. Antikommunizmus és revíziós törekvések. A politikai antiszemitizmus. Bethlen István miniszterelnöksége. Külpolitikai kényszerpályák.	<i>Fogalmak:</i> revízió, numerus clausus, pengő. <i>Személyek:</i> Bethlen István, Klebensberg Kuno, Szent-Györgyi Albert.	A Horthy-korszak gazdasági, kulturális, politikai és társadalmi eredményeinek és problémáinak felidézése. Az antiszemitizmus megnyilvánulásainak azonosítása források alapján. Magyarország külpolitikai céljainak és lehetőségeinek bemutatása.
<i>Gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődés</i>	Gazdasági eredmények. Az oktatás, a kultúra és a tudomány néhány kiemelkedő képviselője. Társadalmi rétegződés és érintkezési formák Magyarországon. Életmód, szabadidő, sport.	<i>Kronológia:</i> 1920–1944 a Horthy-korszak.	A társadalmi változások bemutatása szöveges és képi források alapján. A korszak egy kiemelkedő személyiségének bemutatása.

Témakör: A második világháború

Óraszám: 10 óra

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Háború földön, tengeren és levegőben.</i>	A hadviselő felek: a tengelyhatalmak és a szövetségesek. Sztálin-Hitler paktum, kezdeti német sikerek. A háború európai frontjai és a csendes-óceáni hadszíntér. Fordulatok a háborúban: Sztálingrád és Normandia, Berlin, az atombomba. Európa felosztása.	<i>Fogalmak:</i> tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények.	A nemzetiszocialista Németország és a kommunista Szovjetunió szerepének feltárása a háború kirobbantásában. A második világháború fordulópontjainak felidézése. A háború fegyvereinek és borzalmainak bemutatása különböző források alapján.
<i>Magyarország a világháború idején</i>	A revíziós eredmények A Szovjetunió elleni háború – a 2. magyar hadsereg a Donnál. Német megszállás. A kiugrási kísérlet és a nyilas hatalomátvétel. A hadszíntérré vált Magyarország.	<i>Személyek:</i> Franklin D. Roosevel, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára. <i>Kronológia:</i>	Magyarország területi változásait és világháborús részvételét, valamint a második világháború főbb eseményeit bemutató térképek értelmezése. A magyar külpolitika háború előtti és alatti törekvéseinek és mozgásterének bemutatása. Ítélet megfogalmazása a második világháborús
<i>A háború borzalmai</i>	A totális háború. A világháború fegyverei. A háttország szenvedései. Az ellenállás formái. A bombázások és városi harcok – Budapest példáján.	1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19.	A magyar külpolitika háború előtti és alatti törekvéseinek és mozgásterének bemutatása. Ítélet megfogalmazása a második világháborús

<i>A holokauszt</i>	<p>A náci koncentrációs és megsemmisítő táborok.</p> <p>Az európai és magyarországi zsidótörvények.</p> <p>Kísérlet az európai és a magyar zsidóság és cigányság elpusztítására.</p> <p>Áldozatok és bűnösök, felelősség és embermentés: néhány kiemelkedő példa.</p>	<p>Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon.</p> <p><i>Topográfia:</i> Sztálingrád, Normandia, Hiroshima, Donkanyar, Auschwitz.</p>	<p>népirtásokról és háborús bűnökről.</p> <p>A magyar honvéd helytállásának felidézése források alapján.</p> <p>Példák gyűjtése az ellenállás és embermentésformáira.</p>
---------------------	---	---	---

Témakör: A megosztott világ

Óraszám: 5 óra

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
A hidegháború	<p>A kétpólusú világ – a vasfüggöny leereszkedése.</p> <p>Németország kettéosztása.</p> <p>Fegyverkezési verseny a Szovjetunió és az Amerikai</p>	<p><i>Fogalmak:</i> Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Északatlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam.</p>	<p>A második világháború után kialakult világrendet bemutató térkép áttekintése és értelmezése.</p> <p>A nyugati demokrácia és a szovjet diktatúra összehasonlítása.</p> <p>A nyugati világ és a keleti blokk életkörülményeinek összehasonlítása.</p>

	Egyesült Államok között. Hidegháborús konfliktusok: Korea, Kuba.	<i>Személyek:</i> Hruscsov, Kennedy. <i>Kronológia:</i> 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása. <i>Topográfia:</i> Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.	A hidegháború korabeli és a mai világhatalmi viszonyok összehasonlítása. A hidegháborús korszak alapvető jellemzőinek, történelmi szereplőinek azonosítása képek, szöveges források alapján. Gyűjtött információk értelmezése a hidegháború korának néhány világpolitikai válságáról (pl. Korea, Kuba, Berlin). Információk szerzése, rendszerezése és értelmezése a két szuperhatalom fegyverkezési versenyéről diagramok, táblázatok, képek és térképek segítségével.
<i>A Nyugat</i>	A nyugati demokrácia és piacgazdaság. A jóléti társadalom. Az új tömegkultúra kialakulása.		

Témakör: Magyarország szovjetizálása

Óraszám: 10 óra

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A kommunista diktatúra kiépítése Magyarországon</i>	Háborús pusztítás és szovjet megszállás, deportálások a szovjet munkatáborokba.	<i>Fogalmak:</i> malenkij robot, államosítás, tervgazdaság,	Magyarország szovjet megszállása következményeinek felidézése.

	Bűnbakká tett németek és magyarok – kitelepítések, lakosságcsere. Az 1945-ös és 1947-es választások. Egypártrendszer, államosítás, diktatúra.	Államvédelmi Hatóság (ÁVH). <i>Személyek:</i> Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.	A tömeges deportálások jellemzőinek azonosítása visszaemlékezések és egyéb források alapján.
<i>A Rákosi-diktatúra</i>	Az ÁVH működése. A személyi kultusz. Az egyházüldözés. A tervgazdaság működése.	<i>Kronológia:</i> 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.	A Rákosi-rendszer jellemzőinek, bűneinek azonosítása források, képek, filmrészletek alapján.
<i>Deportálások „békeidőben”</i>	A deportálások és üldözések okai. A határon túli magyarok megpróbáltatásai: deportálások Csehszlovákiában; szovjet, román és jugoszláv munkatáborok. Magyarországi kitelepítések és munkatáborok.	<i>Topográfia:</i> Recsk, Hortobágy, Duna-delta.	A határon túli magyarok megpróbáltatása-inak bemutatása különböző források alapján.

Az ellenőrzés-értékelés formái:

- események történetek önálló elmondása, történelmi személyek bemutatása (szóbeliség!)
- elbeszélő és leíró szövegek tartalmi összefoglalása,
- önálló adatgyűjtés,
- önálló kérdések megfogalmazása a történelmi eseményekkel kapcsolatban,
- rövid fogalmazás készítése egy-egy történetről, történelmi témáról,
- vizuális rendezők kiegészítése hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok, időszalag, vaktérképek) egy történelmi témáról,
- tanári útmutatás segítségével kiselőadás készítése digitális prezentációval és önálló bemutatása,

- rövid önálló szóbeli felelet,
- témazáró dolgozatok,
- tanórai munka, aktivitás,
- az értékelés a tanév során érdemjegyekkel történik, amelyekből differenciált módon (súlyozott formában) kerül kialakításra a félévi és év végi osztályzat.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- az újkori és jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjainak, cselekedeteinek, illetve szerepüknek az ismerete,
- az idő tagolására szolgáló kifejezések ismerete, biztos használata
- a történelmi jelenségek és események okainak és következményeinek ismerete,
- a kulcsfogalmak szakszerű alkalmazása, a témához kapcsolódó történelmi fogalmak használata,
- a különböző történelmi térképek, vaktérképek biztonságos használata,
- megadott szempontok alapján történelmi információk gyűjtése különböző médiumokból, forrásokból
- történelmi információk megadott szempontok szerinti értelmezése és rendszerezése

Az alkalmazott tankönyvek, taneszközök, segédletek:

- A mindenkori oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott tankönyvjegyzék alapján kerül kiválasztásra a tankönyv, a történelmi atlasz és a munkafüzet.
- Segédletek: letölthető tanmenetek, taneszközök digitális változata.
- Kiegészítő anyagok: digitális tananyagok

1.1.1 8. évfolyam

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Óraszám
Tanév eleji ismétlés	2
A forradalomtól az ezredfordulóig	20+4
Együttélés a Kárpát-medencében	8
Népesedés és társadalom	5

A demokratikus állam	7+2
Régiók története	14
Mérlegen a magyar történelem	8
Tanév végi rendszerező ismétlés	2
ÖSSZESEN	72

Célok:

- az események és a folyamatok összetettebb bemutatása,
- elemző jellegű feldolgozás,
- az okok és következmények feltárása,
- történelmi jelenségek és folyamatok több szempontú értelmezése,
- az absztrakt gondolkodás fejlesztése.

Feladatok:

- a 20. századi folyamatok értelmezése, kitekintés napjaink történelmére,
- kooperatív technikák előtérbe helyezése,
- sokoldalú kompetenciafejlesztés,
- a középiskolai történelem tanulmányokra, követelményekre való felkészítés.
- kulcsfogalmak elsajátítása, alkalmazása
- tájékozódás időben és térben,
- a szemléletesség és tevékenységközpontú megközelítés,
- a két tematikus és négy szintetizáló (demográfia, demokrácia, régiók története, nemzeti kultúránk és történelmünk eredményei) áttekintése a kezdetektől napjainkig,
- a négy év alatt tanultak áttekintése, integráló, szintetizáló értelmezése.

Témakör: A forradalomtól az ezredfordulóig**Óraszám: 20 óra (+ 4 óra a téma mélységelvű feldolgozására)****Ismeretek és fejlesztési feladatok:**

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztő feladatok

<p><i>Az 1956-os forradalom és szabadságharc</i></p>	<p>Október 23., a forradalom kirobbanása. A pesti srácok és szabadsághősök. A forradalom lakóhelyünkön és környékén. Szovjet tankokkal a népakarat ellen. A forradalom jelképei. A magyar forradalom a világtörténelem színpadán.</p>	<p><i>Fogalmak:</i> Molotov-koktél, sortüzek, munkásörség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelészövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus,</p>	<p>Beszámolók készítése az 1956-os forradalom és szabadságharc hőseiről. Az 1956-os forradalom és szabadságharc utáni megtorlások kegyetlenségének bemutatása példákön keresztül. Érvek gyűjtése a Kádár-rendszer diktatórikus jellegének alátámasztására.</p>
<p><i>A kádári diktatúra</i></p>	<p>A kádári megtorlás. A pártállam működése: az elnyomás változó formái. Ellenőrzött társadalom, tömegszervezetek.</p>	<p>rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer. <i>Személyek:</i> Nagy</p>	<p>A Kádár-rendszerrel szülő különböző jellegű források elemzése, értelmezése. A Kádár-rendszer és napjaink</p>
<p><i>Élet a Kádár-rendszerben</i></p>	<p>A paraszti gazdaságok felszámolása, téészesítés. A szocialista modernizáció – „a legvidámabb barakk”. A hiánygazdaság. A második gazdaság kiépülése. Életszínvonal-politika és eladósodás.</p>	<p>Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor. <i>Kronológia:</i> 1956. október 23. a forradalom</p>	<p>életkörülményeinek összehasonlítása. A rendszerváltoztatás jelentőségének, következményeinek bemutatása. A magyar történelem legfontosabb politikai eseményeinek időrendbe állítása a</p>

<p><i>A kétpólusú világ megszűnése és a rendszerváltoztatás Magyarországon</i></p>	<p>A Szovjetunió és a szocialista rendszer országainak válsága. Az ellenzék megszerveződése Magyarországon. A tárgyalásos rendszerváltoztatás. A kétpólusú világ megszűnése. Az első szabad országgyűlési és önkormányzati választás. Antall József kormánya.</p>	<p>kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba.</p> <p><i>Topográfia: Corvin köz,</i></p>	<p>rendszerváltoztatástól napjainkig.</p>
<p><i>Magyarország a rendszerváltoztatás után</i></p>	<p>A demokrácia és a piacgazdaság kiépítése. A többpártrendszer működése. Gazdasági válság és felzárkózás – vesztesek és nyertesek. A társadalom átalakulása. Magyarország NATO-tagsága.</p>	<p>Mosonmagyaróvár.</p>	

Témakör: Együttélés a Kárpát-medencében

Óraszám: 8 óra

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A határon túli magyarok</i>	Határon túli magyarlakta területek. Fordulópontok a határon túli magyarok történetében: a történelmi Magyarország felosztása, a revízió, magyarelles megtorlások, rendszerváltoztatás. A kisebbségi lét nehézségei egykor és ma: adminisztratív intézkedések és mindennapok. Kivándorlás és asszimiláció.	<i>Fogalmak:</i> kitelepítés, asszimiláció. <i>Személyek:</i> Esterházy János, Márton Áron. <i>Kronológia:</i> 1944–1945 magyarelles atrocitások. <i>Topográfia:</i> Szlovákia, Ukrajna.	A határon túli magyarság története főbb fordulópontjainak áttekintése 1920-tól napjainkig. Példák gyűjtése a határon túli magyarság életéből a hűségre és helytállásra. A határon túli magyar kisebbségi lét nehézségeinek bemutatása. A Kárpát-medence 1910-es és 1990 utáni etnikai térképének összehasonlítása a magyarság és a nemzetiségek elhelyezkedése szempontjából. Példák gyűjtése a nemzeti összetartozás megnyilvánulásairól az anyaországi és a határon túli magyarság kapcsolatában. Példák gyűjtése a Kárpát-medence népeinek együttműködésére és konfliktusaira a történelem során.
<i>A magyarországi nemzetiségek a 19. századtól napjainkig</i>	Magyarország nemzetiségi arányainak változása. Az asszimiláció folyamata. Fordulópontok a nemzetiségek történetében: 1848–49-es szabadságharc, a történelmi Magyarország		

	<p>felosztása, a magyarországi németek kitelepítése.</p> <p>A hazai cigány/roma népesség története.</p> <p>A nemzetiségi jogok a mai Magyarországon.</p>		<p>A magyarországi nemzetiségek 19-20. századi története főbb jellemzőinek, fordulópontjainak felidézése.</p>
--	--	--	---

Témakör: Népesedés és társadalom

Óraszám: 5 óra

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztő feladatok
<i>A hagyományos / agrártársadalmak</i>	<p>Letelepedés és élelemtermelés: növénytermesztés és állattenyésztés.</p> <p>Önellátás, árutermelés, kereskedelem.</p> <p>A népességnövekedés korlátai.</p> <p>A hagyományos társadalom (hierarchia és család).</p>	<p><i>Fogalmak:</i></p> <p>házasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.</p> <p><i>Személyek:</i></p> <p>Semmelweis Ignác.</p>	<p>A népesedés nagy korszakainak és azok jellemzőinek felidézése.</p> <p>Információk gyűjtése az élelemtermelés fejlődéséről (például régészeti leletek alapján).</p> <p>A népességváltozás okainak és következményeinek bemutatása.</p> <p>Hasonlóságok és különbségek megállapítása az egyes</p>
<i>A modern/ipari társadalmak</i>	<p>Az ipari forradalmak hatásai: népességrobbanás és városiasodás.</p> <p>Népességnövekedés a fejlődő és népességfogyás a fejlett világban.</p>		

	<p>A migráció. A modern/ipari társadalom (egyenjogúság és individualizmus).- A női szerepek változásának áttekintése a történelem során.</p>		<p>népesedési korszakok és folyamatok között. Vita a modern kori demográfiai folyamatokról és azok várható hatásairól.</p>
--	--	--	--

Témakör: A demokratikus állam

Óraszám: 7 óra (+ 2 óra a téma mélységelvű feldolgozására)

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>A modern demokrácia gyökerei</i>	<p>Az athéni demokrácia működése. A parlamentáris rendszer működése Nagy-Britanniában. Az elnöki rendszer működése az Amerikai Egyesült Államokban.</p>	<p><i>Fogalmak:</i> népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog. <i>Személyek:</i> Periklész, George Washington.</p>	<p>A demokrácia kialakulása, állomásainak felidézése és működésének jellemzése a különböző történelmi korszakokban. Csoportos szerepjáték demokratikus döntéshozatalról (pl. az athéni demokráciában). Demokratikus döntéshozatal ábrázolása egy folyamatábrán.</p>
<i>A modern magyar állam</i>	<p>Az Alaptörvény. Az Országgyűlés, a kormány és az igazságszolgáltatás. Az országgyűlési és önkormányzati választási rendszer.</p>	<p><i>Kronológia:</i> Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012</p>	<p>A brit parlamentáris és az amerikai elnöki rendszer összehasonlítása. Áttekintő ábra értelmezése a magyarországi államszervezetről és a választási rendszerről.</p>

		Magyarország Alaptörvénye.	
--	--	-------------------------------	--

Témakör: Régiók története

Óraszám: 14 óra

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Magyarország és az Európa Unió</i>	Az Európai Unió születése és bővülése. Az európai integráció céljai, eredményei és gondjai. Magyarország európai uniós tagsága.	<i>Fogalmak:</i> integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború,	Az Európai Unió céljainak felidézése. Az európai integráció eredményeinek és problémáinak áttekintése.
<i>Közép-Európa</i>	A régió sajátosságai (jellemzően kontinentális helyzet, birodalmi függés és nemzeti sokszínűség). A második világháború hadszíntere. A szovjet megszállás. A visegrádi együttműködés.	nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán. <i>Személyek:</i> Lincoln, Gandhi,	A közép-európai régió középkori, újkori és mai térképeinek összehasonlítása. A közép-európai népek helyzetének összehasonlítása a középkortól napjainkig.
<i>Az Amerikai Egyesült Államok</i>	Az Amerikai Egyesült Államok létrejötte. Az amerikai polgárháború okai és eredményei. Az Amerikai Egyesült Államok világhatalommá válása.	Mao Ce-tung. <i>Kronológia:</i> 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004	Az Amerikai Egyesült Államok szuperhatalmi helyzetének elemzése és értékelése katonai,
<i>India</i>	Az indiai civilizáció vallási és kulturális alapjai.	Magyarország	

	A brit gyarmati uralom. Gandhi és a függetlenségi mozgalom. A jelenkori India ellentmondásai.	belép az Európai Unióba. <i>Topográfia:</i> Brüsszel,	politikai, gazdasági és kulturális téren. Kína világgazdasági és világpolitikai szerepének megvitatása.
<i>Kína</i>	A kínai civilizáció vallási és kulturális alapjai. Kína félgymati sorban. A japán megszállás. Mao Ce-tung és a kommunista diktatúra. A gazdasági óriás.	Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.	A közel-keleti konfliktusról megfogalmazott álláspontok és érvek azonosítása, beszélgetés a békés megoldási módokról.
<i>A Közel-Kelet</i>	Az Oszmán Birodalom felbomlása. Izrael állam létrejötte. Az olaj szerepe a régió történetében. Az iszlám és az iszlamizmus. Etnikai, vallási és gazdasági törésvonalak.		

Témakör: Mérlegen a magyar történelem

Óraszám: 8 óra

Ismeretek és fejlesztési feladatok:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
<i>Lábnymaink a nagyvilágban</i>	Világjáró magyarok (utazók, felfedezők).	<i>Javasolt személyek (altémánként 1-</i>	Valamely területen kiemelkedő eredményt elérő magyarok

	<p>Tudósok és feltalálók (pl. informatika, autóipar, űrkutatás).</p> <p>Világraszóló sportsikerek – magyarok az olimpiákon.</p> <p>Magyar művészek a világban.</p>	<p>2): Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor;</p>	<p>tevékenységének felidézése, bemutatása.</p> <p>A Magyar Királyság középkori sikeressége okainak felidézése.</p> <p>Érvek gyűjtése a Habsburg Birodalomhoz tartozásunk előnyei és hátrányai mellett a 18. században és a 19. század első felében.</p> <p>Levert szabadságharcaink értékelése az utóbb elért eredmények alapján.</p>
<p><i>A magyar megmaradás kérdései</i></p>	<p>Magyarország, mint szuverén európai hatalom a középkorban.</p> <p>A török kor: a középkori örökség pusztulása és az etnikai arányok romlása.</p> <p>Az Osztrák-Magyar Monarchia, a Közép-Európát sikeresen egyesítő birodalom.</p> <p>Trianon máig tartó hatásai: a kisállami lét kényszerpályái a nagyhatalmak árnyékában.</p> <p>Új típusú kapcsolatépítés a rendszerváltoztatás után a kisebbségbe került magyarsággal.</p> <p>A magyar megmaradás titkai: szabadságharcok, békés építkezés.</p>	<p>Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.</p>	

Az ellenőrzés-értékelés formái:

- események történetek önálló elmondása, történelmi személyek bemutatása (szóbeliség!)

- elbeszélő és leíró szövegek tartalmi összefoglalása,
- önálló adatgyűjtés,
- önálló kérdések megfogalmazása a történelmi eseményekkel kapcsolatban,
- fogalmazás készítése egy-egy történelmi témáról,
- vizuális rendezők kiegészítése illetve készítése hagyományos vagy digitális módon (táblázatok, ábrák, tablók, rajzok, vázlatok, időszak, vaktérképek) egy történelmi témáról,
- tanári útmutatás segítségével kiselőadás készítése digitális prezentációval és önálló bemutatása,
- önálló szóbeli felelet,
- témazáró dolgozatok,
- tanórai munka, aktivitás,
- az értékelés a tanév során érdemjegyekkel történik, amelyekből differenciált módon (súlyozott formában) kerül kialakításra a félévi és év végi osztályzat.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- a jelenkori magyar történelem kiemelkedő alakjainak, cselekedeteinek, illetve szerepüknek az ismerete,
- az idő tagolására szolgáló kifejezések ismerete, biztos használata
- a történelmi jelenségek és események okainak és következményeinek ismerete,
- a kulcsfogalmak szakszerű alkalmazása, a témához kapcsolódó történelmi fogalmak használata,
- a különböző történelmi térképek, vaktérképek biztonságos használata,
- megadott szempontok alapján történelmi információk gyűjtése különböző médiumokból, forrásokból
- történelmi információk megadott szempontok szerinti értelmezése és rendszerezése
- hazánk államszervezetének ismerete

Az alkalmazott tankönyvek, taneszközök, segédletek:

- A mindenkori oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott tankönyvjegyzék alapján kerül kiválasztásra a tankönyv, a történelmi atlasz és a munkafüzet.
- Segédletek: letölthető tanmenetek, taneszközök digitális változata.
- Kiegészítő anyagok: digitális tananyagok

2 Ellenőrzés és értékelés alapelvei

2.1 Általános alapelvek

Az értékelés a tanév során érdemjegyekkel történik, amelyekből differenciált módon (súlyozott formában) kerül kialakításra a félévi és év végi osztályzat.

A tanuló munkájának értékelése során meg kell vizsgálni:

- megszerezte-e a kellő történelmi ismereteket;
- képes-e a fogalmak önálló, pontos használatára; a szerzett tapasztalatok, ismeretek önálló rendszerezésére; tudja-e alkalmazni megszerzett tudását
- képes-e önálló kutatómunkára, kézikönyvek, szakkönyvek és más információforrásokban való eligazodásra (meg tudja-e állapítani, mennyire megbízható egy információforrás; össze tudja-e vetni egymással a különböző forrásokból származó információkat);
- mennyire tudja véleményét koherensen, a fogalmak, tér, idő pontos használatával kifejezni szóban és írásban;
- mennyire vesz részt a tanórai, közös munkában;
- felszerelése, házi feladata rendben van-e
- a személyre szóló értékelés során törekedni kell az egyensúly megteremtésére a szóbeli feleletek és az írásbeli, témazáró feladatokban mutatott teljesítmények között.

A szóbeli megnyilvánulások lehetnek

- feleletek,
- hozzászólások,
- a tananyag feldolgozását segítő jó kérdések, önálló gondolatok,
- kiselőadások, beszámolók stb. .

Az írásbeli teljesítmények

- a tankönyv, munkafüzet feladatainak megoldása,
- alkalomszerűen készített feladatlapok megoldása,
- digitális feladatlapok megoldása,
- szorgalmi feladatok,
- iskolai és házi dolgozatok.

Az ellenőrzés időbelisége:

- folyamatos, órai ellenőrzés: a munka hatékonyságáról ad információt
- időszakos ellenőrzés (rövidebb feleletek, dolgozatok): az anyag elsajátításának milyenségéről és mélységéről ad információt.
- ismétlő ellenőrzés

Az értékelés formái:

önértékelés, tanulói értékelés (pár-, csoportmunkában), szóbeli értékelés; írásbeli, főleg ösztönző-formáló (formatív) értékelés; minősítő-szelektáló (szummatív); összegző-lezáró értékelés (osztályzás).

Az értékelés módja:**jeggyel történő értékelés:**

- a szóbeli és az írásbeli feleletek
- kisdolgozatok
- önálló, színvonalas kiselőadások
- témazáró dolgozatok
- a kiemelkedő páros és csoportos munkák

plusszal vagy mínusszal történő értékelés

- a részvétel páros munkában, csoportmunkában
- a szemléltetés
- az anyaggyűjtés
- az órai munka
- rövid kiselőadás
- házi feladatok

Színes jegyek történelemből

- piros jegy: témezáró / ellenőrző dolgozatok
- kék jegy: egyéni felelet; beszámoló; órai munka; írásbeli számonkérés / kisdolgozat; gyakorlati feladat

- zöld jegy: gyűjtőmunka; beszámoló; szorgalmi feladatok; házi dolgozat; tárgyak, eszközök készítése; házi feladat
- fekete jegy: térképismeret; füzet vezetése

A témazáró és témaközi írásbeli dolgozatok értékelése

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33%:	Elégtelen (1)
34-50%:	Elégséges (2)
51-74%:	Közepes (3)
75-90%:	Jó (4)
91-100%:	Jeles (5)

A témaközi dolgozatok 100%-os, a témazáró dolgozatok 200%-os érdemjegyet érnek.

2.2 Részletes követelmények

Az egyes évfolyamok végén